

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Multietniczność Bałkanów (Konwersatorium), PG_00130289						
Kierunek studiów	Studia bałkańskie (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Sławistyki -> Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Dejan Ajdacić				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Student poznaje istotę różnorodności kulturowej i nabywa umiejętność porównań międzykulturowych. Ma orientację w stosunkach etnicznych Półwyspu Bałkańskiego w przeszłości i współcześnie. Dysponuje wiedzą zarówno o narodach stanowiących większość w poszczególnych krajach, jak i o mniejszościach etnicznych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SBAŁL3_W09] Dobrze zna etniczną strukturę Półwyspu Bałkańskiego, ma zaawansowaną wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.	Student: zna etniczną strukturę Półwyspu Bałkańskiego (K_W09); posiada wiedzę na temat specyfiki krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historii i wzajemnych relacji (K_W10); zna etniczną strukturę Bałkanów, ma podstawową wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów (K_W09);	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[SBAŁL3_U06] Potrafi porozumiewać się w języku polskim, jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne – ze specjalistami z obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa.	Student: posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z kulturą, historią, sytuacją polityczną, zróżnicowaniem religijnym Bałkanów z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w formie ustnej i pisemnej (K_U08).	[SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Bałkanów oraz ich języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić.	Student: potrafi wyszukiwać, analizować, weryfikować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące wielokulturowości obszaru Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych (K_U06); zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy w zakresie nauk o kulturze i religii (K_K01); docenia znaczenie wielokulturowości w kształtowaniu kulturowego obrazu Europy (K_K01).	[SK3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_W10] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim w kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego.	Student: posiada wiedzę na temat folkloru krajów Półwyspu Bałkańskiego oraz jego roli w kształtowaniu się bałkańskich kultur narodowych (K_W10).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[SBAŁL3_U08] Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	Student: posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z kulturą, historią, sytuacją polityczną, zróżnicowaniem religijnym Bałkanów z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w formie ustnej i pisemnej (K_U08).	[SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[SBAŁL3_U07] Posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub języku obcym z obszaru nauk o kulturze i religii, nauki o sztuce, literaturoznawstwa i językoznawstwa, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła.	Student: posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z kulturą, historią, sytuacją polityczną, zróżnicowaniem religijnym Bałkanów z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w formie ustnej i pisemnej (K_U08).	[SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Działy antropologii kulturowej: etnografia i etnologia, antropologia społeczności pierwotnych, chłopskich, miejskich antropologia historyczna. Pierwotni mieszkańcy Bałkanów. Zasiadanie Półwyspu Bałkańskiego przez Słowian. Prądy języki na Bałkanach. Substrat i superstrat. Typy gospodarki pierwotnej na Bałkanach. Starsze i nowsze fale migracyjne na Bałkanach. Wpływ Imperium Osmańskiego na stosunki społeczno-polityczno-kulturowe państw Półwyspu Bałkańskiego. Podstawowe instytucje społeczne. Bałkańskość i europejskość w aspekcie kultury, geografii i mentalności. Stereotypy etniczne i mentalne. Cechy charakterystyczne Slavia Latina, Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica, Slavia Iudaica. Tożsamość narodowa a religijna. Państwa i narody na Bałkanach. Tożsamość narodowa w społeczeństwie multietycznym. Organizacja polityczno-prawna byłej SFR Jugosławii. Pojęcia: Jugoslawen, Muslimanin, Bošnjak, Bosanac. Charakter etniczny Wojwodiny. Skład etniczny Bośni i Hercegowiny, Kosowa, Macedonii, Bułgarii, Rumunii, Turcji, Albanii, Serbii, Chorwacji, Czarnogóry, Słowenii i Grecji. Mniejszości narodowe: Goranci, Romowie, Rusini, Janjevci, Arbanasi, Šokci, Bunjevci i in. Sytuacja etniczna na Bałkanach jako konsekwencja rozpadu Jugosławii. Działalność kulturalna mniejszości narodowych.		

Wymagania wstępne i dodatkowe	brak		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Prezentacja wykonana przez studenta	100.0%	40.0%
	kolokwium	51.0%	60.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	- Balcenica, t. I-XVIII, Poznań. - Bujwid-Kurek E. Państwa poługosłowiańskie. Szkice politologiczne (w:) Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej. - Čolović I. Bałkany terror kultury, Wołowiec 2007. - Gołembski F. Stosunki kulturalne na Bałkanach, Wrocław 2001. - Jelavich B. Historia Bałkanów, t. I-II, Kraków 2005. - Kastory A. Obraz starożytnych dziejów Macedonii we współczesnej historiografii macedońskiej (w:) Stereotypy bałkańskie. Księga jubileuszowa Profesor Ilony Czamańskiej, J. Paszkiewicz, Z. Pentek (red.), Poznań 2011, s. 190-199. - Korzeniewska-Wiszniewska M., Zjawisko jugonostagii w pierwszej połowie XXI w. (w:) Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. Region Bałkański, rok 7 (2009) cz. 2, Lublin 2009, s. 11-31. - Nowicka E. U progu wielokulturowości, Warszawa 2005. - Podolak M. (red.) Bałkany: przeszłość-teraźniejszość-przyszłość, Lublin 2013. - Stereotypy Bałkańskie, J. Paszkiewicz, Z. Pentek (red.), Poznań 2011. - Tożsamość narodowa w społeczeństwie multietnicznym Macedonii, I. Stawowy-Kawka, (red.), Kraków 2008, s. 211-223. - Stawowy-Kawka I. (red.) Miejsce Macedonii na Bałkanach. Historia-Polityka-Kultura-Nauka, Kraków 2005. - Todorova M. Bałkany wyobrażone, Czarne 2008. - Waldenberg M. Rozbicie Jugosławii: od separacji Słowenii do wojny kosowskiej, Warszawa 2003. - Zürcker E. J. Turcja: od sułtanatu do współczesności, tłum. A. Gąsior-Niemiec, Kraków 2013. Studiowana samodzielnie przez studenta: - Czamańska I., Pentek Z. (red.), Vademecum Bałkanisty, Poznań 2009. - Haussig H. Historia kultury bizantyjskiej, Wrocław 1984. - Jezernik Dzika Europa, Kraków 2007. - Kaplan R. D. Bałkańskie upiory. Podróż przez Europę, Wołowiec 2010. - Olszański T. A. Wołosi, zapomniany lud Bałkanów (w:) Plaj t. 21, s. 73-90. - Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. Region Bałkański. - wybrane artykuły. - J., Tanty M., Wasilewski T. Słowianie południowi i zachodni VI-XX wiek, Warszawa 2005. - Tomić A. Dalmacja za odrasłe i napredne, Zagreb 2006. - Zekić M. Pitanje identiteta bosanskih muslimana (w:) Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś, III, Poznań 2003. - Zieliński B. Kosowo w serbskiej kulturze i tradycji (na szerszym tle problemu kosowskiego w świecie współczesnym (w:) Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś, III, Poznań 2001.	
	Uzupełniająca lista lektur	- Bošnjak S. (red.) Balkan i Balkanci , Niš 2003. - Čolović I. Być panem u siebie. Mity o autochtoniczności na Bałkanach, Wołowiec 2007. - Kazimierczak A., Zarychta A. (red.) Bałkany-impresje, Łódź 2012. - Korzeniewska-Wiszniewska M. Rosyjskie wpływy polityczne i gospodarcze w Republice Serbii dzisiaj (w:) Międzycywilizacyjny dialog w świecie słowiańskim w XX i XXI wieku. Historia-religia-kultura-polityka, I. Stawowy-Kawka (red.), Kraków 2012, s. 365-378. - Nowicka E. Świat człowieka świat kultury, Warszawa 2003. - Parnicki-Pudelko S., Pająkowski W., Mrozewicz L. (red.) Bułgaria-Bałkany-Słowiańszczyzna, Poznań 1989. - Walczak-Mikołajczakowa M. Bałkańskie rytmy życia, Gniezno 2001.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		